

Nieuwe Energie Overijssel

versnellen door te verbinden

WIJ ZIJN DE ENERGIE ACHTER DE TRANSITIE

Roelof Jan
Naaktaehouwer

Evenlien
Zukweg
Arkone

Utsen de Boer

Timo Veen
Hoonherst

Werkspoor Missie 2026

Nieuwe Energie Overijssel
versnellen door te verbinden

19 dec 2023

Kennismakingsspel

Schat in per stelling wat de goede volgorde zal zijn:

1. Wie is er het langst in dienst bij de gemeente?
2. Wat is je reistijd van huis naar werk?
3. Hoeveel ervaring heb je met de warmtetransitie?

Agenda

1. Kennismaking
2. Doel van vandaag
3. Juridische vereisten warmteprogramma
4. Programma werkspoor missie 2026
  - Inhoud werksessies
  - Tijdsbesteding
  - Voorbereiding
  - Stakeholders
5. Korte quiz: jullie ervaringen met de TVW
6. Afsluiting en vervolg:
  - Huiswerk volgende keer
  - Afspraken

Doelen van vandaag en van missie 2026

Doelen van vandaag:

- Elkaar leren kennen
- Meenemen in vereisten en onderdelen van het warmteprogramma
- Kennis over inhoud werkspoor en wat er wordt verwacht

Doel van het werkspoor:

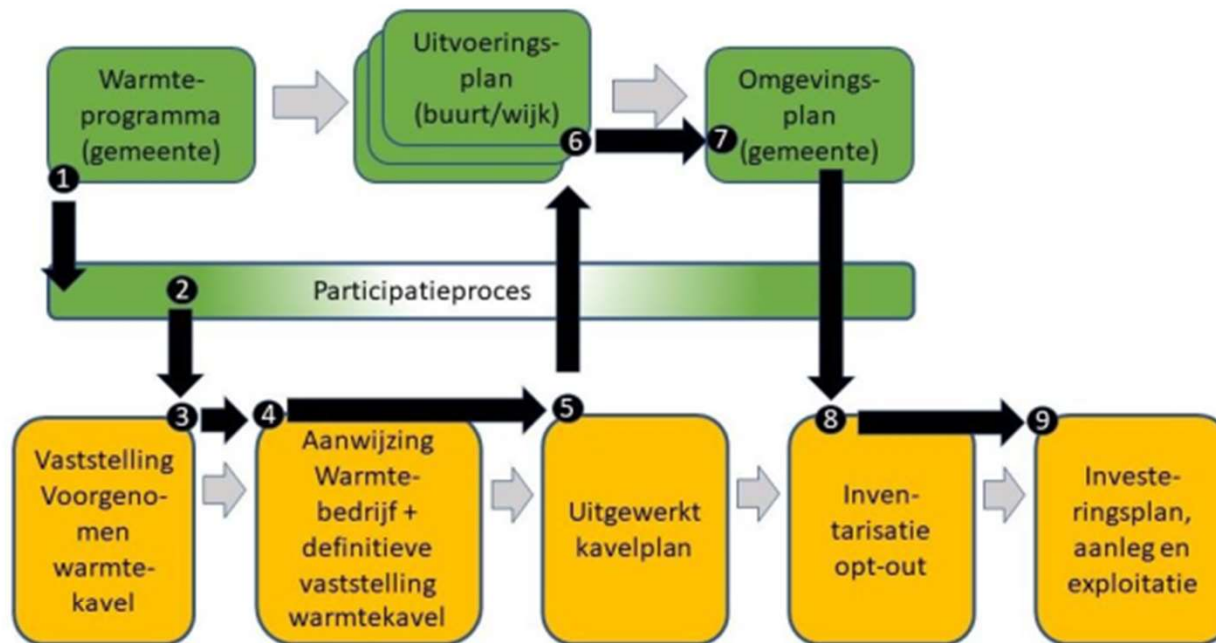
- Toewerken naar een bouwstenendocument, op basis waarvan je als gemeenten een warmteprogramma kunnen opstellen.
- Inhoud bouwstenendocument: inhoudsopgave van het programma, gedurende het proces invulling van de verschillende hoofdstukken.
- Einde werkspoor: duidelijk welke bouwstenen compleet zijn of nog aanvulling nodig hebben. Aanvullingen kunnen zijn: nadere data-analyse, brononderzoek, betrekken van stakeholders en/of bewoners, bestuurlijke afstemming, etc.

Juridische vereisten warmteprogramma

A decorative banner at the bottom of the slide. The left portion is blue with a semi-transparent image of wind turbines. The right portion is a solid dark blue horizontal bar.

Nieuwe Energie Overijssel
versnellen door te verbinden

Welke plek heeft het warmteprogramma?

Groen = Omgevingswet

Geel = Wet collectieve warmte

Welke eisen worden gesteld aan een warmteprogramma?

1. Vastgesteld door B&W, incl. tijdspad;
2. Voldoet aan eisen art. 4.25a Besluit kwaliteit leefomgeving;
3. Voldoet aan eisen voor (eventuele) MER, en;
4. Voorbereid met uniforme openbare voorbereidingsprocedure (afd. 3.4 Awb)

Toelichting eis 1: Vaststelling door B&W

- In het klimaatakkoord is opgenomen dat de gemeenteraad de TVW vaststelt. Echter past de aard en inhoud van de TVW het beste onder het instrumentarium van een programma onder de omgevingswet. Daarom moet een warmteprogramma worden **vastgesteld door het college van B&W**.
- Dit betekent echter niet dat de gemeenteraad niet betrokken is, of het warmteprogramma niet voorgelegd kan worden.
- De betrokkenheid van de gemeenteraad bij het (ontwerp)programma is o.a. van belang aangezien voor het wijzigen van het omgevingsplan instemming van de gemeenteraad nodig is & heeft de gemeenteraad budgetrecht waarmee zij kan sturen op de uitvoering van het warmteprogramma

Toelichting eis 2: Voldoet aan eisen art. 4.25a

Besluit kwaliteit leefomgeving;

1. Een warmteprogramma bevat in ieder geval:
  - a. een overzicht van de locaties en het aantal daarin aanwezige gebouwen en milieubelastende activiteiten waar aan de slag wordt gegaan,
  - b. een overzicht van het aantal gebouwen dat ter voorbereiding op het aardgasvrij maken naar verwachting wordt geïsoleerd;
  - c. een overzicht van de per locatie toegedachte energie-infrastructuur ter vervanging van de aansluiting op gas,
  - d. een beschrijving van de totale kosten voor de maatschappij die de realisatie van de toegedachte energie-infrastructuur met zich meebrengen;
  - e. een beschrijving van de verwachte gemiddelde warmtebehoefte van de gebouwen, bedoeld onder a en b, aan het begin en het einde van die periode
2. Een warmteprogramma bevat ook een beschrijving van de uitvoering en de resultaten van het vorige warmteprogramma met een samenvatting van de in het eerste lid, onder a tot en met e, bedoelde elementen.

Toelichting eis 3: voldoet aan de eisen voor een (eventuele) MER

- Als het warmteprogramma een kader vormt voor MER-(beoordelings)plichtige projecten moet er een PlanMER worden opgesteld.
- Voor o.a. de onderstaande activiteiten geldt een m.e.r.-(beoordelings)plicht:

m.e.r.-plicht

- Onttrekken van meer dan 10 miljoen m³ water per jaar
- Thermische centrales en verbrandingsinstallaties met een vermogen van meer dan 300 MW

m.e.r.-beoordeling verplicht

- Geothermische boringen,
- Onttrekken meer dan 1.5 miljoen m³ water per jaar
- Transportleiding met een diameter >1 meter en langer dan 10 km
- Industriële installatie voor productie warmte, elektriciteit en stoom, > 200 MW

Plan-m.e.r.

- Ontwikkelingen zijn voorzien waarvoor een passende beoordeling gemaakt moet worden voor Natura 2000-gebieden

Toelichting eis 4: voorbereid met uniforme openbare voorbereidingsprocedure

- Voor vaststelling van het warmteprogramma is een uitgebreide openbare procedure van toepassing
- Tijdens de uitgebreide procedure maakt het bestuursorgaan een ontwerpbesluit waarover zienswijzen openstaan. Nadat het besluit is genomen, is er nog beroep bij de rechtbank mogelijk.
- Dit betekent dat de gemeente het ontwerp voor 6 weken ter inzage legt, iedereen de mogelijkheid heeft om een zienswijze in te dienen.

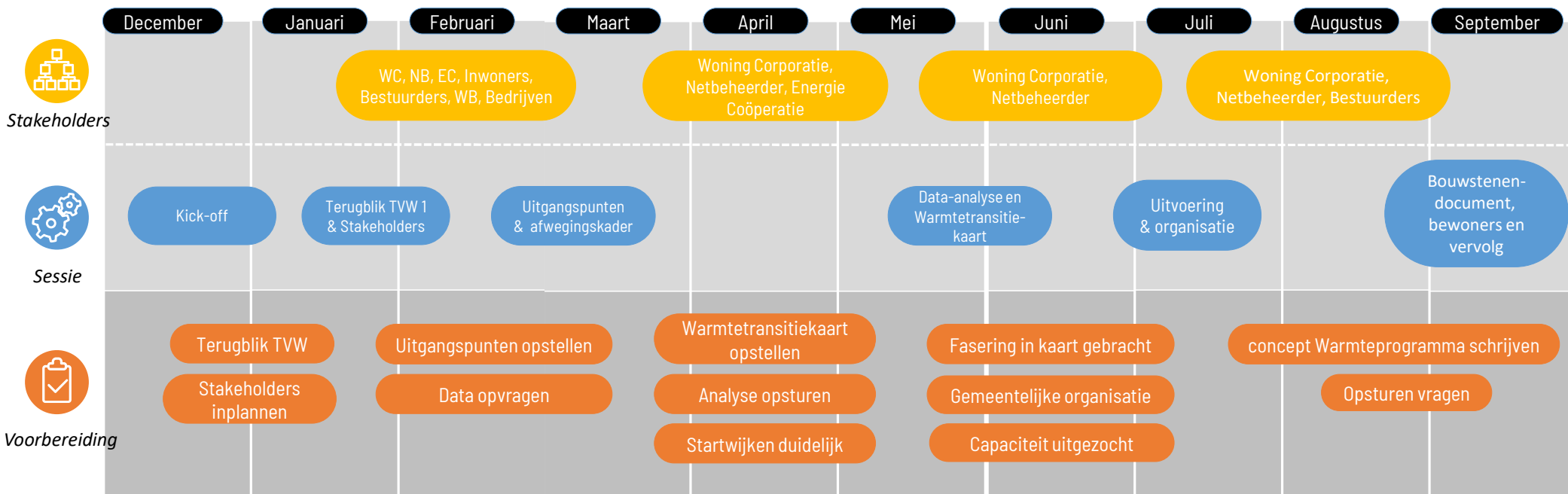
Programma werkspoor Missie 2026

A decorative graphic at the bottom of the page. It features a blue background with a semi-transparent image of wind turbines. A white banner is overlaid on the left side of this graphic, containing the text 'Nieuwe Energie Overijssel' and 'versnellen door te verbinden'.

Nieuwe Energie Overijssel
versnellen door te verbinden

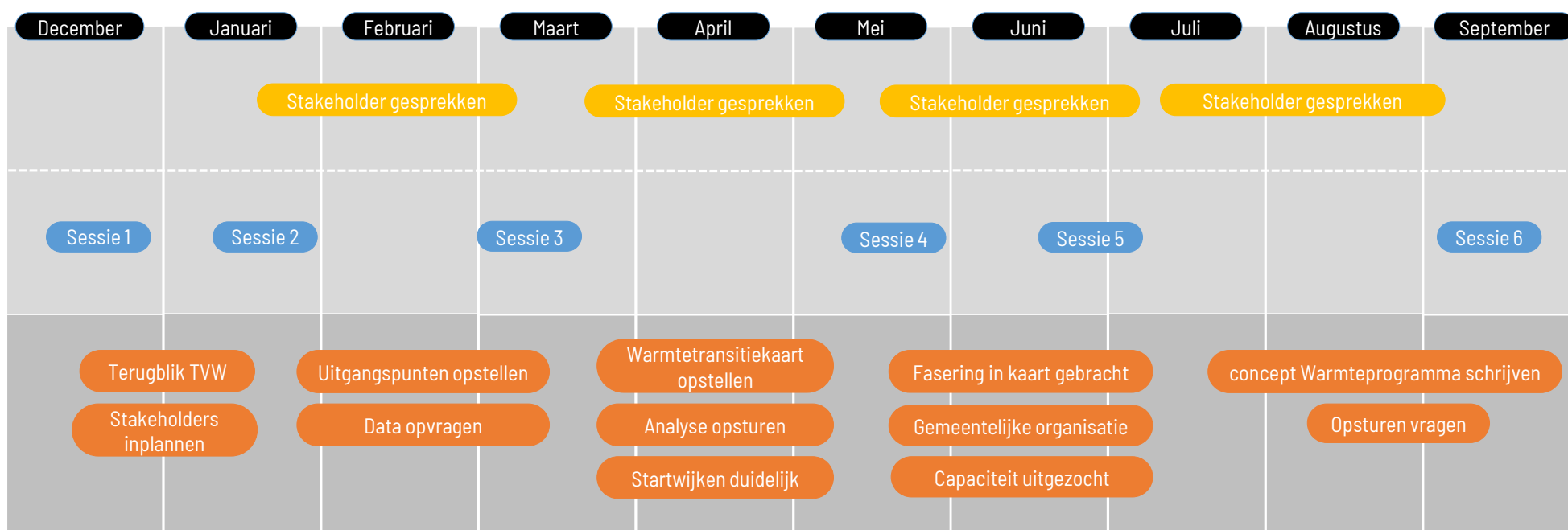

Overzicht programma Missie 2026

WC= Woningcorporatie, NB = Netbeheerder, WB = Warmtebedrijf

Overzicht programma Missie 2026

Sessie 1: kick-off

	Inhoud Sessie	Doelen Sessie	Voorbereiding
	<i>Lengte: 2 uur</i>		
Opgave	Wat zijn de kernpunten voor deze sessie?	Wat heb je na deze sessie bereikt?	Wat is er van te voren nodig om de sessie een succes te maken?
Acties	<ul style="list-style-type: none"> - Kennismaking - Toelichting Missie 2026 programma - Toelichting juridische vereisten warmteprogramma	<ul style="list-style-type: none"> - Duidelijk beeld van het programma en benodigde tijdsinvestering. - Begrip van de inhoud van een warmteprogramma. - Groepsvorming en betrokkenheid. - Inzicht in welke stakeholders betrokken worden tijdens het traject.	<ul style="list-style-type: none"> - Werksessie wetgeving (WGIW/WCW) op 30 November

Sessie 2: Terugblik TVW 1.0 & stakeholders

	Inhoud Sessie	Doelen Sessie	Vorbereiding
	<i>Lengte: circa 3,5 uur</i>		
Opgave:	Wat zijn de kernpunten voor deze sessie?	Wat heb je na deze sessie bereikt?	Wat is er van te voren nodig om de sessie een succes te maken?
Acties	<ul style="list-style-type: none"> - Waar heb je als gemeente aan gewerkt vanuit de TVW? Bijvoorbeeld: all-electric, energiebesparing, wijkuitvoeringsplannen, brononderzoeken, warmtenetten, etc. - Informatie over relevante stakeholders - Inhoudsopgave maken warmteprogramma	<ul style="list-style-type: none"> - Inzicht in urgentie en aandachtspunten voor het nieuwe warmteprogramma. - Lessen getrokken uit het verleden, met aandacht voor bouwstenen en uitvoering van TVW. - Duidelijk proces voor interactie met stakeholders tussen sessie 2 en 3. - Inhoudsopgave opgesteld voor warmteprogramma eigen gemeente	<ul style="list-style-type: none"> - Nagaan voortgang van de uitvoering van TVW. - Creëren van overzicht van uitdagingen en hoe je deze aan zou willen pakken. Gebruik intervisievragen in de volgende sessie om andere gemeenten te laten meedenken. - Inplannen van gesprekken met stakeholders over uitgangspunten en afwegingskader.

Sessie 3: Uitgangspunten en afwegingskader

	Inhoud Sessie	Doelen Sessie	Vorbereiding
	<i>Lengte: ca 3,5 uur</i>		
Opgave:	Wat zijn de kernpunten voor deze sessie?	Wat heb je na deze sessie bereikt?	Wat is er van te voren nodig om de sessie een succes te maken?
Acties	<ul style="list-style-type: none"> - Bespreken uitgangspunten. - Identificatie van kansen voor regionale netten. - Ophalen uitgangspunten en opstellen van een afwegingskader. - Bespreken van de inzet van juridisch instrumentarium voor de startwijken.	<ul style="list-style-type: none"> - Uitgangspunten notitie besproken en vastgesteld. - Uitgangspunten aangescherpt op basis van discussies en inzichten. - Inzicht verkregen in het juridische instrumentarium met betrekking tot ontheffing normering hybride warmtepomp.	<ul style="list-style-type: none"> - Voeren van een-op-een gesprekken met specifieke stakeholders. - Schrijven concept hoofdstuk afwegingskader en uitgangspunten - Opvragen van relevante data bij woningcorporaties en netbeheerder. - Actuele lijst met uitgangspunten voorbereiden en bijwerken.

Sessie 4: Data-analyse en warmtetransitiekaart

	Inhoud Sessie	Doelen Sessie	Vorbereiding
	<i>Lengte: ca 1 dagdeel</i>		
Opgave:	Wat zijn de kernpunten voor deze sessie?	Wat heb je na deze sessie bereikt?	Wat is er van te voren nodig om de sessie een succes te maken?
Acties	<ul style="list-style-type: none"> - Bespreken van de verschillende transitiekaarten. - Het maken van een fasering van de wijken of gebieden en bespreken van de invloeden op de fasering.	<ul style="list-style-type: none"> - Beoogde warmteopties per wijk verwerkt in een faseringkaart. - De omgang met collectieve warmte in andere gemeenten verwerkt in de eigen transitiekaart. - Ruimtelijke impact van de beoogde warmtevoorziening op een kaart.	<ul style="list-style-type: none"> - Data-analyse van de warmtetransitiekaart per wijk. - Overzicht van de beoogde warmteopties per wijk. - In kaart brengen van de beoogde startwijken en inzet van juridisch instrumentarium. - Analyses minimaal één week voor de sessie opsturen naar ETGO. - Def HF uitgangspunten en afwegingskader

Sessie 5: Uitvoeringsparagraaf en (gemeentelijke) organisatie

	Inhoud Sessie	Doelen Sessie	Vorbereiding
	<i>Lengte: ca 1 dagdeel</i>		
Opgave:	Wat zijn de kernpunten voor deze sessie?	Wat heb je na deze sessie bereikt?	Wat is er van te voren nodig om de sessie een succes te maken?
Acties	<ul style="list-style-type: none"> - Doorgronden welke acties nodig zijn voor de warmtetransitie in jouw gemeente - Duidelijk wie en wat je nodig hebt om plan uit te voeren. - Toelichting over benodigdheden van de gemeentelijke organisatie en organisaties van betrokken stakeholders. 	<ul style="list-style-type: none"> - Concreet handelingsperspectief om aan de slag te gaan met de startwijken, inclusief inzet van juridisch instrumentarium en een stappenplan van warmteprogramma naar uitvoeringsplan. - Inzicht in de impact op de benodigde (gemeentelijke) organisatie in de periode tot aan het volgende warmteprogramma, zoals benodigde FTE. 	<ul style="list-style-type: none"> - Fasering in kaart hebben gebracht per jaar, afgestemd met netbeheerder en woningcorporatie en opgenomen in warmteprogramma - Afstemming met woningcorporatie en netbeheerder over wederzijdse betrokkenheid tijdens de uitvoering aan de hand van de handvaten vanuit ETGO. - Inzicht in de gemeentelijke organisatie en inschatting hoeveel fte nodig gaat zijn voor de uitvoering van het warmteprogramma

Sessie 6: Schrijven bouwstenendocument, bestuurlijke proces, bewoners en vervolg

	Inhoud Sessie	Doelen Sessie	Vorbereiding
	Lengte: halve dag		
Opgave:	Wat zijn de kernpunten voor deze sessie?	Wat heb je na deze sessie bereikt?	Wat is er van te voren nodig om de sessie een succes te maken?
Acties	<ul style="list-style-type: none"> - Invullen van resterende bouwstenen in een warmteprogramma sjabloon. - Beantwoorden van laatste knelpunten in het opstellen van bouwstenendocument - Bespreken van eisen voor de MER-procedure. 	<ul style="list-style-type: none"> - Een bouwstenennotitie voor een warmteprogramma die je naderhand verder kunt aanvullen. - Een plan van aanpak voor de betrokkenheid van bewoners en bedrijven. - Een plan van aanpak voor het bestuurlijke proces. - Inzicht in de benodigheden voor een MER-procedure. 	<ul style="list-style-type: none"> - Concept warmteprogramma hebben geschreven en uiterlijk 1 week van te voren opsturen naar ETGO. - Vooraf aangeven welke thema's je eventueel nog hulp nodig hebt en concrete vragen opsturen naar ETGO. - Warmteprogramma afstemmen met professionele stakeholders.

Voorstel voor de planning

- Di 19 dec: **werksessie 1** – Uitleg warmteprogramma, TVW ervaringen
- Ma 29 jan: **werksessie 2** – Terugblik TVW 1.0 & stakeholders
- Do 29 feb: **werksessie 3** – Uitgangspunten en afwegingskader
- Do 16 mei: **werksessie 4** – Analyse bronnen en netten, warmtetransitiekaart
- Do 13 juni: **werksessie 5** – Uitvoeringsmaatregelen en gemeentelijke organisatie
- Do 12 sept: **werksessie 6** – Schrijven bouwstenendocument en vervolg

Houd rekening met de tijd die het kost om de data-analyse uit te (laten) voeren en om stakeholders tijdig te betrekken en te informeren!

Pauze

Korte quiz: jullie ervaringen met de TVW

A decorative banner at the bottom of the slide features a blue-tinted image of several wind turbines. The banner has a white rounded rectangular area on the left containing text.

Nieuwe Energie Overijssel
versnellen door te verbinden

TVW ervaring – stelling 1

Ik heb meegewerkt aan de vorige TVW

Geen bijdrage vorige TVW

Grote bijdrage vorige TVW

TVW ervaring – stelling 2

Ik ben op de hoogte van de huidige stand van zaken in de warmtetransitie in mijn regio

(Nog) niet goed op de hoogte

Volledig op de hoogte

TVW ervaring – stelling 3

Ik heb al ervaring met het samenwerken met belangrijke stakeholders in de warmtetransitie

Nog niet eerder zulke gesprekken gevoerd

Veel ervaring met stakeholder gesprekken

TVW ervaring – stelling 4

Ik ben van plan externe experts te raadplegen bij het opstellen van mijn warmteprogramma.

Niet van plan hier
gebruik van te maken

Van plan externe experts of
bureau's in te schakelen

TVW ervaring – stelling 5

*Ik vind de betrokkenheid van de lokale
gemeenschap cruciaal voor het succes van de
warmtetransitie*

Cruciale rol voor de van
de lokale gemeenschap

Succes hangt niet af van
lokale betrokkenheid

Verdeling rollen, betrekken stakeholders, inrichten data-analyse

Nieuwe Energie Overijssel
versnellen door te verbinden

Rolverdeling tussen ETGO en gemeente

ETGO

- Bereidt **werksessies** voor
- Ontwikkelt **formats** voor het schrijven van de **bouwstenen** en het voeren van gesprekken met **stakeholders**
- Optioneel: indien gewenst tevens **aanvullende diensten** (buiten begroting), zoals:
  - **data-analyse** in voorbereiding op sessie 4
  - 1-op-1 **coaching**

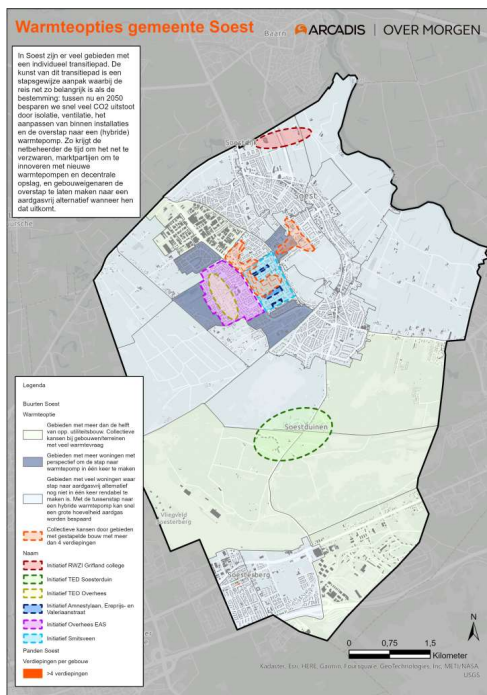
Gemeente

- Het gehele traject één (of twee) **vaste personen** aanwezig bij alle werksessies
- Tijdsinvestering: **ca 4 uur** per werksessie, **ca 1-2 dagen** voorbereiding per sessie
- Zelf verantwoordelijk voor het **betrekken van stakeholders, bewoners en bestuurlijke afstemming**
- Zelf verantwoordelijk voor het **voorbereiden van de werksessies** en het **schrijven van het warmteprogramma**

Planning betrekken stakeholders

Periode	Stakeholders
Sessie 1-2: 19 dec en 30 jan	Geen (wel al gesprekken inplannen!)
Sessie 2-3: 25 jan – 7 mrt	Portefeuillehouder, woningcorporatie(s), netbeheerder, energiecoöperatie(s), omgevingsdienst, aanwezige warmtebedrijven en andere professionele stakeholders en eventueel ook afvaardigingen van inwoners en bedrijven
Sessie 3-4: 7 mrt – 16 mei	Woningcorporatie, netbeheerder en mogelijk lokale energiecoöperaties en actieve warmtebedrijven
Sessie 4-5: 16 mei – 13 juni	Woningcorporatie en netbeheerder
Sessie 5-6: 13 juni – 12 sept	Woningcorporatie, netbeheerder en bestuurder
Sessie 6: na september	Uitgebreide openbare voorbereidingsprocedure en eventuele verdere participatie met o.a. inwoners en bedrijven o.b.v. lokale participatie aanpak

Aandachtspunten data-analyse

- Doel data-analyse: opstellen van een nieuwe warmtetransitiekaart
- Periode: tussen sessie 3 en 4 (begin maart – eind mei)
- Inhoud: herziening van de huidige transitiekaart met de beoogde warmteoplossing per gebied/wijk op basis van:
  - de ontwikkelingen vanuit de TVW
  - hernieuwde uitgangspunten van werksessie 3
  - nieuwe marktomstandigheden
- Proces: gemeente maakt de warmtetransitiekaart zelf of je neemt hem af bij een externe partij
- Desgewenst kan Arcadis deze kaart voor jullie maken (tegen een meerprijs)

Aandachtspunten data-analyse (2)

Mogelijkheden voor Arcadis om te ondersteunen bij deze fase:

1. Ondersteuning bij het bepalen van het afwegingskader in een werksessie
2. Warmtetransitiemodel runnen met kaart obv Laagst Maatschappelijke Kosten
3. Warmtetransitiemodel runnen met kaart obv Laagst Maatschappelijke Kosten en het afwegingskader
4. (Elektriciteits)infrastructuur verwerken in kaart
5. Werksessie om gebiedsspecifieke kansen uit te lichten en evt keuze herijken

Mochten jullie ondersteuning nodig hebben, neem dan contact op met **Silke of Tim** (graag voor tweede werksessie van Missie 2026).

Overige gerelateerde sessies

Indien er behoefte bestaat kunnen er ook sessies worden georganiseerd op specifieke onderdelen:

1. Maatschappelijke kosten en het TREX Model (*door Ron Sint-Nicolaas/Raymond Frank, gemeente Zwolle*)
2. Bedrijventerreinen (*door Dicky van Keulen, provincie Overijssel*)

Mochten jullie hier behoefte aan hebben of heb je andere suggesties voor extra werksessies, neem dan contact op met **Silke of Tim** (graag voor de tweede werksessie van Missie 2026).

Vervolg en Afsluiting

Nieuwe Energie Overijssel

versnellen door te verbinden

Vorbereiding sessie 2: Terugblik TVW 1.0 & stakeholders

	Inhoud Sessie	Vorbereiding	Vorbereidingsmateriaal
Opgave:	<p>Lengte: circa 3,5 uur</p> <p>Wat zijn de kernpunten voor deze sessie?</p>	<p>Wat is er van te voren nodig om de sessie een succes te maken?</p>	<p>Welke materialen worden er door ETGO ontwikkeld om goed te kunnen voorbereiden?</p>
Acties	<ul style="list-style-type: none"> - Waar heb je als gemeente aan gewerkt vanuit de TVW? Bijvoorbeeld: all-electric, energiebesparing, wijkuitvoeringsplannen, brononderzoeken, warmtenetten, etc. - Informatie over relevante stakeholders - Inhoudsopgave maken warmteprogramma	<ul style="list-style-type: none"> - Nagaan wat de voortgang is van de uitvoering van TVW. - Creëren van overzicht van uitdagingen en hoe je deze aan zou willen pakken in het warmteprogramma. Verzin intervisievragen om andere gemeenten te laten meedenken. - Inplannen van gesprekken met stakeholders over uitgangspunten en afwegingskader, bijvoorbeeld:<ul style="list-style-type: none"> o Woningcorporaties o Netbeheerder o Energie Coöperaties o Bewoners o Wethouder o Bedrijven o Warmtebedrijf	<ul style="list-style-type: none"> - Voorbeeldmail om stakeholders uit te nodigen om in gesprek te gaan over uitgangspunten en afwegingskader - Vragenlijst om in gesprek te gaan met stakeholders over uitgangspunten en afwegingskader - Format voor de basis van de inhoudsopgave van een warmteprogramma - Format voor hoofdstuk uitgangspunten en afwegingskader voor in het warmteprogramma

Afspraken

- Werksessie 2 is gepland op dinsdag 30 januari van 13.00 – 16.30 uur
- Documenten delen we op de teamsomgeving van Missie 2026

Eerste reacties

- Wat vonden jullie ervan?
- Voldoet het aan jullie verwachtingen?

Like

Celebrate

Love

Insightful

Curious

Vragen?

Silke Nieuwenhuis

- Coordinator missie 2026
- Silke.nieuwenhuis@arcadis.com
- Tel: 06-31031845

Tim den Hoedt

- Inhoudelijk expert missie 2026
- Tim.denhoedt@arcadis.com
- Tel: 06-5726 9323

Marlijne ten Houten

- Learning specialist missie 2026
- MarlijneH@frisseblikken.com
- Tel: 06 13317770

Nieuwe Energie Overijssel
versnellen door te verbinden

NIEUWE ENERGIE OVERIJSSSEL NETWERK

Ook meepraten over Nieuwe Energie?

Nieuwe Energie Overijssel

versnellen door te verbinden

Volg ons

